

54

СССР
XXII-ча
съезда
сийна

АРАДУВЛ
1923-ча
шера денз

№ 73 (2594)

Киранди, 10 сентябрь, 1961 шу.

Max 2 ксп.

Еррига торонаш оар-
цагъяха 20 септѣбре
хъажлаш кийчъѣра план
кхоачашъѣра.

Къахъегамѣ толамашѣ
накъѣ дувла областной
партийни конференцѣна.

Селхан Грознерча В. И. Ленина цѣрахча культура Дворце хъайнлар XIV Грозненски городской партийной конференци. КППС Сталински райкома секретара нов. Осипенко еннача предложенех 35 саг юкѣ волаш президиум хорж конференце.

Беррига делегаташ раъза а болаш цѣаггѣ тѣаоаш а тохаш конференце Сийлен Президиумалла хорж. Н. С. Хрущев керте а волаш КППС Центральни Комитета Президиум.

Конференце секретариати мандатни комиссии а хорж делегаташа.

Конференце дуьца оттадаьд ер дешах:

1. КППС кердача Программа прокташ йола доклад.
2. КППС кердача Устава прокташ йола доклад.
3. КППС Грозненски городской комитета отчетни доклад.
4. Ревизионни комиссе отчет.
5. Хоржамаш: а) Грозненски городской комитет, б) Ревизионни комисси.

КППС кердача Программа прокташ йола доклад ю Грозненски КППС горкома секретара нов. В. С. Самарина. Из доклад Истельнаучул тѣхгаьга делегаташ ладийгѣлар мандатни комиссе председатела нов. Бес-сарбаова яьча докладга а.

Нов. Самарина яь доклад ювцаш пренеях кьамашлаш дир Старопромысловски райкома секретара нов. Истемина, 1918 мера деиз КППС член волча нов. Климова, ПТК управляюще нов. Троицке, «Старогроз-небѣ» бурув тохача контори бурлишка нов. Золотухина, Нохч-Палгѣлг исторен, меттен, литературан Илма-тохкама институту директора нов. Саламова, Нохч-Палгѣлг паччахьал-кен педагогический институту философсе кафедра заведующе нов. Дулерайна, КППС Октябрь-ски райкома секретара нов. Миркуллас, Грозненски мех-даьта институту марксизма-ле-нинизма кафедра заведующе нов. Киреева, Грозненски гар-низона офицера нов. Иванова.

КППС кердача Программа про-ект мога а еш, соцам тѣиьдир конференце.

КППС кердача Устава проѣк-таш йола доклад йир КППС Грозненски горкома секретара нов. А. П. Костюченко. Из док-лад ювцаш кьамашлаш дир кон-ференце пхе делегата.

КППС Грозненски горкома хьалхарча секретара нов. О. С. Беллѣва яьча КППС Грозненски горкома отчетни докладгаден ре-визионни комиссе отчетгаден ла-дийгѣлар конференце хьинараша.

Тахан дѣах ший болх беш яь партийни конференци.

Ка бола ялаташ хьокхилген оардлген кьавст-кьавста а долаш чу зундла масаняхъа а деш да. Хьокхилген Гладемех хьайохалген шитта кьавст-кьавста а деш чузундла йиш. Йойиш-тег ялата лархьа дайинья хажьаглаш? Йиш я! — шитта йоах 6-ча сентябре арадынакча «Известия» яхача газето хьайиньяча «Ставрополец» яхача совхоза општо.

— Духьала далава деза, — азду совхоза директора И. Лысе коси керттерча инженеру М. Криштопан, — деррига балхаш кьавста цу гулакча хьаякча машинаща а ца деш. Йомаш йотча ялаташ чуиндеча техникада цах хьалар. Гладемаш а тлехъ хьекча хьажьаглаш йохьох ЖР-4,9 яхача жаткача. Гладемаш йохъиш дехкар духьа жаткача гата 43 сантиметр дьахьир оаха, жатнаш кийчтеча хана оахощ пайда ийчтеча насарех то-кораш еча ПК-1,6 яхача механизма дьахъ боармат аш дла а кьовчадеш. Тедеча аппарата хьалханахьара брус кьы а хьалханахьаха хьалтэзен жатка еригга платформа шерьен йийзар. Тедеча аппарата деррига племлаш хьа а даьха, дарна метга гидуаргаш хьокхача приспособлени шиниша плелт бола 30 секция автта плелт блях а баь полевои делителя дьаьхьа секция оттае йийзар. Нагахьа санна шиниша плелт бола секцияд нийсейлой, йоджиа ялат хьокхача хана аш дечча тайпара, шин урсах хьае йиш я тедя апарат.

Лелаш доадача урса хьара сегмента кьал бруса уотлын-ка тла лоалынйи йотла а чьохьагъ кьы а опораш оттаю. Алхьа аш дича мара атта гладынам тедя а дукька бляхбенна болх бе ае влатьшхьдалац шин урса. Диаметр шин метрга дьакоачаеь йохьагла йиш мотвил, хьаьта минута тькьста го мара цо бовак хьарбогьончаш лаьт а яьз иш. Ветрови шит сомалдаь, скатни до-ска тла кьы тла а шит шиток оттагъй, хьекча гладынам йохъиш доушаргдолаш. Хьажьагла хьаька йохьагра шитта цу тайпар тоае йиш а ЖБ-4,9, РСМ-8 яха а шитта хькьойла а жаткаш.

Хьекча йохьакуч тлехьагъа гладымех йохьаха хьажьагла йохъайлолиташ бляр-итт дла дьаьха насарах аьта хьажьагла хьалтэз дукхьала цу гулакча кийчтеча СК-3 е РСМ-8 яхача комбайниша. Хьаьта подборщик на бола ялаташ оардача хана насараш хьалехьадер ше я.

Хьокхилген оардлген кьавст-кьавста а долаш ка бола ялаташ чузур Гойленэх долаш саянна, хьокхилген хьайохилген кьавст-кьавста а долаш хьажьагла чузур а комбайна дукхьала чузурчар Гойленэх хьалар белгалдош статья автора.

Вай республике а шитта чузундла меаргьа хьажьаглаш.

Советско-индийски доттаглен митинг

[illegible]

Советско-индийски

левски двореце, Индери сий долча хыахшана — Премер-Министр Джавахарлал Неруца ылаагыткыйтар москвичач.

Чоагга, даьхьдх тлоарш техар зале, президиуме Инде Премер-Министр Джавахарлал Неру, новкостий Л. И. Брежнев, Н. С. Игнатов, М. А. Косыгин, О. В. Куусинен, М. А. Суслон, Н. С. Хрушев, П. Н. Поспелов гучабылча.

Советски Союзеи Инден халкышта юкьерца доттагала хетамы митинг хысала Москвитин городской кхыагеманхой депутатый Совета исполкома председатели Н. А. Дыга. Премер-Министра Джавахарлал Неруга дег тлара моарзал а гуси, но алаар:

— Тхона дег тхона дика хет, гопади Неру, дунен халкышта юкьерца машар йалабар а чоагбар а духа кьлд да душ кьосам доатта-беш вола Хьо тхоай Дахьен столице — Москве цыаьжа барлагуш.

доттагӷлен митинг

Нов. Дыгял белгалду, Индийс-
прайстванна керте латтатчо Чхал
СССР-е снача визитатч Иллен
СССР-ан юкьера доттагӷлен гӷула-
кхал дегадоодалара керпа гӷула-
хурхуржмар а цо дерригача дуьнен тӷ-
ра машар чоӷбергӷар хӷалар.

Кӷамал дуьс советско-индийс-
кӷуьнтӷуьн бузавийн Обществӷа пр-
зидент вӷоача академикна Н. В. Ш-
пина. Цо дуьс советски наьха, кӷа-
хӷегам дуьс бӷацаи талант болон
долача индийски халкӷаьчара д-
кхала, доттагӷлен уйлаьх, керпа, ш-
лоламе йӷола Инде Республика хӷал
ярах.

Цу дикача гӷулаьха тӷӷӷӷ хӷа-
дегача, дикча улаьна, шӷийгӷа
озабатла бӷоаш Советски Союзам
ра ноькӷостла корадӷола Инде
массза а, йӷоах аьчӷагӷа Циннин
Советски наьха чоӷгӷатла дикча хет
машра даьхара наьгӷ тӷ латтатч
Инде Республикна дӷалаьнни, с-
ригача дуьнен тӷлара машара сӷ

лахи-доққиса гўлаҳук чоғлардан
кўямаш шоғай лоламе хулга чоғлар
даҳа, эҳй дайноа империалнаи коло
ниални системн дун массаддо
гўлаҳукн дадақларча таераяз хай
ла лоархлмалларча дунн хайла
та юкьерна дешай хьакьекьек
СССР, предложенени чо хьаллоа
Маскв, экономикн културн д
гьаюлаолача, силлах-доққиса машар
гўлаҳук чоғлардча керда толама
дахар ловш ловча баъкьар акад
мики Циндина доттагал долча и
дийсин халъа.

Столицера кьахьегамжой цера
везача хьаьхьа моаршал хайта
Циндина церахча «Динамо» яхаш
закова фзеровщикн, коммунист
савд кьахьама уларника К. Ф. Л
дяс.

Советски кагирзий мекарни
церах кьамалд дир Московски ун
верситета студентка Скопцова Л
дяс.

Безаме толараш а дэтташ тла
влагахкхиттача наха трибуна т
ваьина Иле Премьер-Министр Дж
вахралла Неру.

Чоогла хийктэй ух шера
шекар доакха свекла «Гудер-
месский» ягача совхоза чхюа-
лагла отделе. Биаст тха
механизатораша хийгта кьа
дайнадац, яхаш до глоздайна
дуу отделе управлююще нов.
Шамуразаев. 350 гектара тла
даййна свекла массанаха
дига хинна. Шекю яц тланица
декшар докхийс дае а уж
кхоачашлергирах.

Из бакъдолга хІанззехъа гуш да. Пхъаццойцал гектара тІара 300 совгІа центнер свекла чу хІац, хІафта тІаиццача декхарех јакъха езар 270 центнер ј. Јукъера дархІача хІара гектара тІара 270 центнер јакъха ер- рига торонаш јолаш ј.

Къабатта дог Іоздаиња ба отделе болхІой. Ханнахъа къхнашара балхаш чакхдара беррига низ ТІабихитІа къхъ- гаш ба ук. Массане а унх де- цал да: хъамсарча парте XXII сјезда толамІа накъа дахар.

• Шоай нормаш тѣхккоачагы-
еш кѣхъегаш ба свеклаш
хѣйоахача комбайнаца болх
беш бола комбайнер Дудаев Ва-
хей тракторист Бациев Нуру-
дин. Царел дукха тѣхъабисац
вохх кѣах комбайнаца свеклаш
чуѣцаш бола механизатораш а.
Дукха новкѣарленаш нийслу
пар балха юкѣ.

Цыхъабгъдъ, ишт-
та айдендъа къа-
хъегамгой хъинара
ниһса пайда а эащ,
хъетамдъа влштхъ-
дахдащ отделе-
не деррита юашкара
балхаш. Духка хкоа-
чмбоацараш да
свеклан чузача а.
Отделене кулгалхо-
ша шоай кертера
дехар лерхъ свек-
лаш чузъар. Чулу-
хъа духкага бола
болхлой цига хъжа-
баб. Чул совга,
свеклый къашка болх
беш хул Гудермесе-
ра а кхыча мотти-
гашкара а новкъ-
стала баьшка духка
нах. Шорттга, сик
ча душ болх беш
хилча а цу сахъте
хъагъульгъ, бовл уа
ийт комбайн хъаюахаш йола
свеклан. Пудухъ хлара дий-
нахъа духка ха йоаю болхлона
де хлама доащ, локхайна ба-
гаш. Бактард аьлча, свекла
далхъахъ шорта машинаш
хилча болхлоша уж йоттаргъар.
Хлатьа машинаш геттара кизе-
га я. Совхозе пхъи я машин,
багъда уж а хилац массайол-
хана свеклаш далаххуш. Кха
дизза хъагъл а яь латт свеклай
кучкаш.

5-ча септэбрэ кхаччалца республікэ хъажкIаш чуэцар.

Р а й о н ы	Еррига чуийгай (гекта- рах)	Ц а р е х	
		ялатийна	сиюса
Ачхой-Мартановски	1395	2	458
Веденски	41	—	41
Грозненски	7181	544	2928
Гудермесски	2298	203	136
Каргалински	384	33	215
Курчалоевски	602	466	114
Надтеречни	4572	848	—
Наьсарен	612	—	—
Наурски	4330	361	1150
Ножай-Юртовски	350	199	131
Сунженски	3350	3	2471
Урус-Мартановски	2469	90	438
Шалински	1716	35	845
Шелковской	1692	192	938
г. МагIалбик	735	—	735
Совнархоза совхозащ	694	128	203
Ерригача республике Гюлла	32421	3104	10803

Дина лел хъаьжлал чъуцара балхаш Грозненски, Наурски, иштта къыча районий дуккхъа боахамаша. Бокъонца влалтхьбыхъад цига дертта балхаш. Ерригча республике хъанза-ле чуныйн 3 эарелл тлех гентара тара хъаьжлал. Цыхабык-да, мела леладу из лоархалера гъулаш Шалински, Урус-Мартановски районий боахамаша. Цигарча хъайлола совхозий от-деленишка дертта влалтхьбыхъааб техника а транспорта а

20-ча септември паччахьалкхенна хьажкIаш дIаялара план кхоачашгъяь яла езаш я республика. Цу керттерча декхарийна тIадерздаь хила деза хIанз хьажкIаш чуэцара дола деррига балхаш.

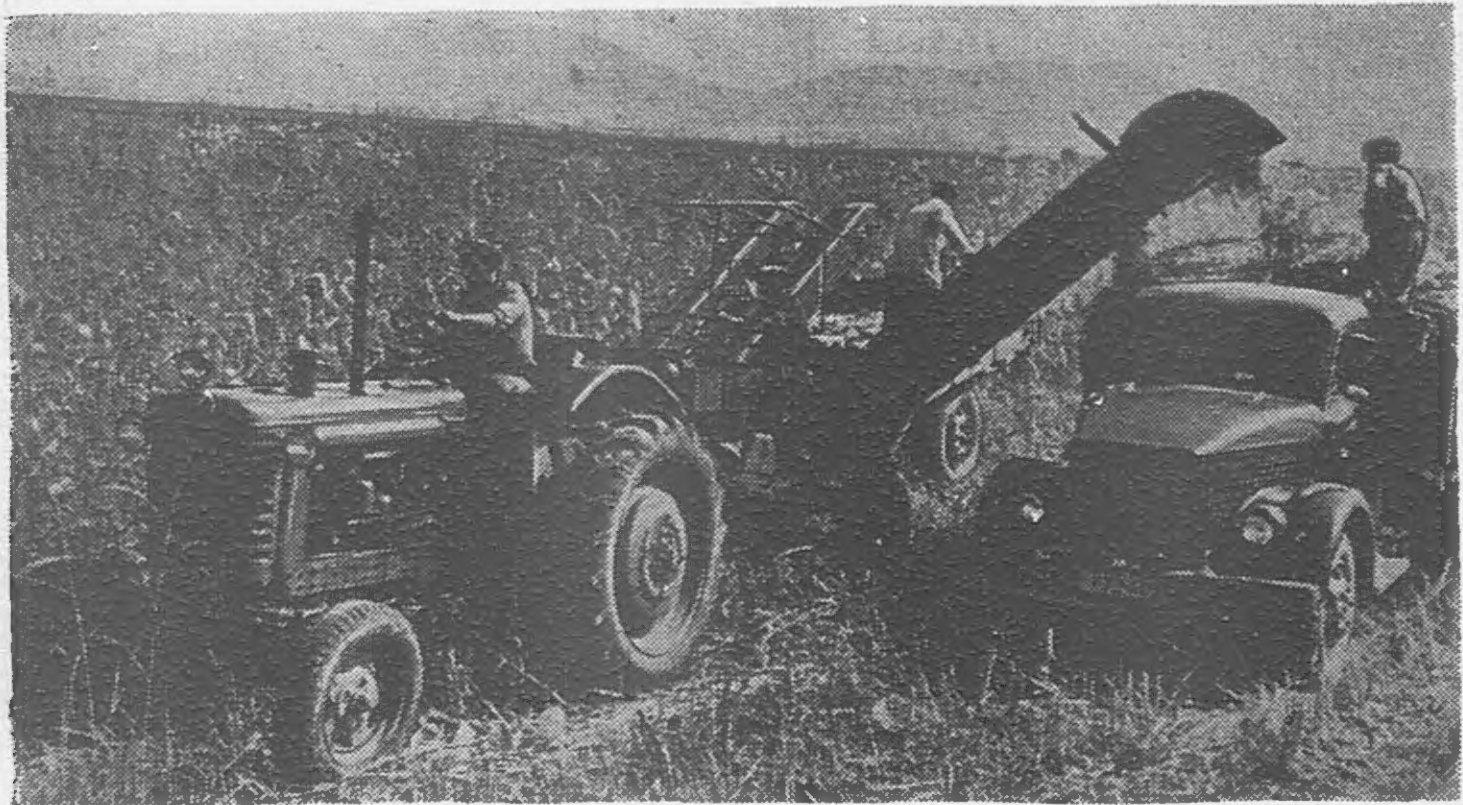
Доккхача хьинарца

Адамий глoзa кxoанe — кoммунистичeски oбщeствo хьaлт'я-рa шeррa вик' лyш йoлчa КПСС кeрдaчa Пpогpаммa пpoектo пoлитичeски a к'хьхьeгaмa a хьн-нaр aйдaь, шe-шийгaрчa дaьк' тlа кoммунизмaгa бoдa из ник' лoцбaрa ч'уйнaй укx дeнoшкa xлaрa кoллeктив, хaнaл хьaлxхa к'чoчaш'т'я пaр бaлxa плaнaш'.

Парте съезда дикаха хьокхам-
маша накта яхара шийгара
доагӀаш дола дакта доагӀаш я
МагӀалбина промыслово-геофиз-
ический база коллектив а. Август
бетта план 133 процент
хоачаштыгӀ цу коллективно.
Плая хоачаштыгара кьастыца дика
балхаш даьд №№ 2, 5 йолча
каротажно-перфораторни парте-
таша, коммунистический кьахье-
гама ударника З. Ю. Бартаевни
партийни организаци секретара
Н. В. Марюевни кулгалдеца №
3, № 4 йолча партеша. Август
бетта балха планаш дункха а

Къахъегама совглаташца на-
къа Гюргъя Маггалбика геофи-
зикий коллектив КПСС XXII
съезда.

А. МАЛЬСАГОВ,
инженер-геофизик.

Дика кяхъегаш я укх шера Урус-
Мартановски района Мичурина цѣ-
раха совхозера Джаухтанов Лачин
звено. Тиййичаа декхарех хлар-
теггара тлара 50 центнер фуалъяхъ.

хъажджаш яха езаца эсалагIа йолча
участкашкара а хIара гектара тIара
51 центнер хъажджаш яхьай звен
членаша. КПСС XXII-ча съезда дола
совгIат да из.

СУРТА ТІА: Джаутханов Ляч
звено хъажлаш чуэцаш йоал.
В. ДЗИСЯКА
сурт

